

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	14XECdo/10/2016
Identifikačné číslo spisu:	2309200269
Dátum vydania rozhodnutia:	19.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2309200269.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnej: I. E., nar. X.X.XXXX, bytom L., E. o vymoženie 738,89 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15Er/12/2009, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6CoE/103/2013-43 z dňa 27. augusta 2013, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- IV. Povinná má voči oprávnenej nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ako súd exekučný) uznesením č. k. 15Er/12/2009-18 zo dňa 20. septembra 2012 exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 08830/08 zo dňa 10.9.2008 zastavil podľa ust. § 57 ods. 2 a § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s § 45 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoRK“). Ďalšími výrokmi okresný súd zaviazal oprávnenú nahradiť súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie v sume 40,- Eur, do troch dní od právoplatnosti uznesenia a nepripustil vstup Združenia na ochranu finančného spotrebiteľa OFS ako vedľajšieho účastníka do exekučného konania. Súd konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (zmluvu o spotrebiteľskom úvere), a podľa ktorej oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinná (dlžník) spotrebiteľom. Súd zistil, že rozhodcovská doložka uvedená v zmluve o úver je neprijateľnou podmienkou. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa sa podrobiť výlučne rozhodcovskému konaniu čím povinnú zbavila reálnej možnosti ochrany jej práv pred všeobecným súdom. Predmetná doložka je neprijateľná a v dôsledku toho absolútne neplatná (§ 53 ods. 5

Občianskeho zákonníka). Súd exekúciu v danej veci zastavil, nakoľko sa neprijateľná rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 6CoE/103/2013-43 z dňa 27. augusta 2013 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bola exekúcia zastavená potvrdil. Ďalšími výrokmi odvolací súd návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ OSP zamietol. Posledným výrokom povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že odvolanie oprávnenej smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré treba potvrdiť (§ 219 zákona ods. 1 OSP). Poukázal na to, že exekučný súd je povinný skúmať, či exekučný titul, na podklade ktorého má byť vedená exekúcia, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle zákonných ustanovení vzťahujúcich sa na exekučné konanie. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie posúdil predmetnú rozhodcovskú doložku ako nekalú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Odvolací súd neprijateľnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok - exekučný titul v danej veci odvodil z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že spôsobilá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou je neplatná. Rozhodcovský súd nemal právomoc, vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, rozhodovať daný spor, preto predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať z spôsobilý exekučný titul, ale za nulitný právny akt.

3. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave - vo výroku zamietajúcom návrh na prerušenie konania - podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP), napadnuté rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP) a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave podala oprávnená tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. v konaní sa dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), pretože nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

5. Zo spisu vyplýva, že odvolanie oprávnenej bolo podané 29.10.2013 a dovolanie 12.11.2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

6. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa ust. § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník

konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave.

8. Podľa ust. § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Medzi podmienky konania, ktorých nedostatok nemožno odstrániť, patrí funkčná príslušnosť súdu. Keďže oprávnená svoje odvolanie podala ešte dňa 29.10.2013 a podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP platí, že konanie začaté do 30. júna 2016 na funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo, Najvyšší súd Slovenskej republiky svoju funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní oprávnenej skúmal v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase začatia odvolacieho konania. Dospel pritom k záveru, že nie je funkčne príslušný na prejednanie podaného odvolania oprávnenej a zároveň neexistuje zákonný dôvod na postúpenie veci inému (funkčne príslušnému) súdu.

10. Z ustanovenia § 201 prvej vety OSP (resp. § 355 ods. 1 CSP) vyplýva, že účastník konania môže odvolaním napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ to zákon nevyklučuje. V zmysle procesnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 je teda Najvyšší súd Slovenskej republiky funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa. Prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím súdu prvého stupňa, sú pritom zákonom taxatívne vymedzené (viď § 9 ods. 2 OSP).

11. Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred Najvyšším súdom SR, v ktorých tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Najvyšší súd SR konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia z 19. februára 2014 sp. zn. 1OboE/6/2013, zo 16. apríla 2014 sp. zn. 1OboE/92/2013, z 23. septembra 2014 sp. zn. 1OboE/113/2014, zo 14. októbra 2014 sp. zn. 1OboE/178/2014, zo 16. decembra 2014 sp. zn. 1OboE/153/2014) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa. Rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvej inštancie (ale rozhodnutím odvolacieho súdu). Najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 OSP, § 10 ods. 1 a 2 OSP, resp. § 34 a § 35 CSP). Najvyšší súd SR na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

12. Vzhľadom k tomu, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, Najvyšší súd SR konanie o odvolaní zastavil (ust. § 161 ods. 2 CSP).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa na ňom začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, následne skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

14. K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca

2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn. 6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 9. júla 5Cdo/371/2012, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. S poukazom na uvedené najvyšší súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

15. V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

16. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

17. Dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (12.11.2013) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa ust. § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku.

18. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza, že v danom prípade ide o obdobnú vec, ktorá už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou (§ 452 ods. 1 CSP), vid' konania vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1Oboer/18/2013, 1Oboer/28/2013, 1Oboer/30/2013, 1Oboer/85/2013, 1Oboer/261/2013 a 1Oboer/243/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsah stotožňuje aj v preskúmvanej veci, preto ďalšie dôvody neuvádza (ust. § 452 ods. 1 CSP).

19. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v ust. § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 239 OSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania povinného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.